

Pterygoplichthys gibbiceps - Vitorlás óriás algaevőharcsa

ELSŐ LEÍRÓJA:	Kner, 1854
CSALÁD:	Loricariidae
MÉRET:	50 cm
C°:	24-30
pH°:	5,5-7,5
Nk°:	0-18
HELYIGÉNY:	550 liter
VISELKEDÉS:	békés, magányos
TÁPLÁLÉK:	mindenevő
TARTÓZKODIK?	alsó szint
ÉLETTARTAM:	15-20 év
TERM.VÉD.:	felméretlen

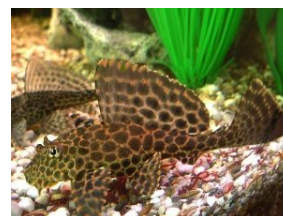

Pterygoplichthys gibbiceps

Vitorlás óriás algaevőharcsa

(Kner, 1854)

TOVÁBBI KÉPEK:

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE:

Pterygoplichthys gibbiceps – Vitorlás óriás algaevőharcsa elterjedési területe

(Map)

Hatalmas elterjedési területtel rendelkezik Dél-Amerikában, megtalálható Brazília, Ecuador, Venezuela és Peru területén, valamint vélhetően Kolumbiában is. Az Amazonas és az Orinoco folyórendszerében is elterjedt, leginkább ezek felső és középső folyásvidékén a fő- és mellékfolyókban. Típuspéldánya a Rio Negro-ból származik.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

Erős, robosztus, nagy termetű harcsafaj. Feje kevésbé lapított, homloka viszonylag meredeken emelkedik, és háta is magas. Faroknyele elkeskenyedik. Nevét impozáns, vitorlaszerűen felmereszthető hátúszójáról kapta. Testét erős, kemény csontlemezek borítják, akárcsak a legtöbb másik vértesharcsánál. Orrüregei fölött kis kinövések magasodnak, szivárványhártyáját pedig egy kis bőrredő védi az erős fénytől. Hátúszójában jellemzően 11-14 úszósugár található.

Testét nagyon szép, jellegzetes foltminta díszíti. A fiatal halak világos, enyhén rótes – krémszínű alapon nagy, kerek, fekete foltokat viselnek szinte egész testükön. Ugyanez a foltminta jellemzi az úszókat is, a hátúszó felső pereme mentén vörhenyes szín is látható gyakran. Idősödő halakon a foltok mérete megnő, és a krémszínű alapszín már csak, mintegy a foltok szegélye marad meg, kissé láncszerű rajzolatot kialakítva. A hátúszón gyakran akár pontsorrá, vékonyka csíkokká is összeolvadhat ez a szín.

Nagyon fontos bélyeg, hogy a kerek foltminta viszont még így is kivehető az idősebb halakon is. Az alapfaj az L165-ös kódot viseli, hozzá nagyon hasonló, a Xingu folyóból származó forma az L85 (egyések szerint ez a *Pterygoplichthys xinguensis*, részleteket lásd később). A legfőbb különbség kettejük között, hogy az L85 esetében nem marad meg a szép kör alakú rajzolat, hanem nála a krémszínű vonalak szabálytalan formációkban alakítanak ki hasonló mintázatot (mintha sötét alapon kacsaringós, világos rajzolata lenne). A videóban szereplő példányon ez megfigyelhető.

További hasonló fajok / változatok:

L164: rendkívül hasonló, de hátúszója egy kicsivel alacsonyabb felépítésű és a fekete foltok nagyobb méretűek. Pontos elkülönítés leginkább a származási hely alapján lehetséges – az L164 a Rio Tefé folyóban honos csak. Egyesek szerint a *P. gibbiceps* helyi változata csupán.

L472: szintén egy nagyon hasonló harcsáról van szó, a csíkok enyhén vörhenyesebb árnyalatúak, a hasán pedig a *P. disjunctivus*ra emlékeztető minta van. Bolíviában honos.

L313: jobban megkülönböztethető, alkata és színei a gibbicepszet idézik, de oldalán sok, pici aranylót folt van.

L347: szintén egy gibbiceps-szerű, de könnyebben megkülönböztethető, feltehetően önálló faj. Ezüstös fényű a teste, oldala világos rajta sötét foltokkal. A Rio do Para folyó lakója.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

A vitorlás óriás algaevőharcsa egy közismert és az akvarisztikában általánosan elterjedt fajnak nevezhető. Viszonylag régóta ismerjük, és a legtöbb állatkereskedésben beszerezhető. Ez egyébként sajnálatos tény, ugyanis hiába gyönyörű faj, hatalmas termetű, és csak nagyon tágas akváriumokban lehet igényeinek megfelelően gondozni. Az eladott halak túlnyomó többsége sajnos túl kicsi (gyakran alig 50-120 literes) akváriumokba kerül, ahol a harcsák nem tudják elérni kifejlett kori méretüket, ivarérettségüket

(károsodik a neuroendokrin rendszerük is), és idő előtt elpusztulnak. Bár könnyen tartható faj, csak akkor vágjunk bele tartásába, ha biztosítani tudjuk a kellő helyet számára, ami minimum 500-600 liter legyen! Kisebb akváriumokban az anci vagy a különböző szívóharcsa-fajok kiváló alternatívái.

Egyéb tekintetben nincsenek különösebb igényei, és már kezdők számára is megfelelő lehetne. A legideálisabb számára egy lágyabb, semleges kémhatású, viszonylag meleg (26-27 °C-os) medence, de optimum tartománya meglehetősen széles. Minden további nélkül tartható közepkemény csapvízben is, és akár a 30 °C-os hőmérséklet sem jelent problémát. Evégett ideális lakótársa lehet diszkoszhalaknak is. (Arra mindenesetre ügyeljünk, hogy elegendő oxigén utánpótlás legyen és erős szűrés, a melegben ugyanis felgyorsul az amúgy is intenzív anyagcseréje.) Alkalmazkodóképességét remekül mutatja, hogy akár még kelet-afrikai sügérekkel is társítható (bár nem ez a legoptimálisabb körülmény számára).

A társhalakkal szemben teljes mértékben békés, nem vadászik, apró termetű pontylazacokkal is együtt tarthatjuk. Nagyon szép amazóniai biotópokat rendezhetünk be velük, például hatalmas csapat vörös neonhal, vörösféjű pontylazac kíséretében, de mint az előbbi példa és elterjedése mutatja, Rio Negro vagy Xingu – diszkoszhalakkal is tartható. Társas akváriumban ugyanúgy megállja a helyét, díszmárnákkal, daniókkal, gurámikkal, szivárványhalakkal is társítható. Mérete és robosztussága miatt gyakorta helyezik amerikai sügerek mellé is – bár bizonyos fajoknál a plekó jobb választás lehet, hiszen a gibbicepsz vitorlás hátúszóját könnyebben megcsipkedhetik agresszívebb fajok. Ezt leszámítva általában problémamentesen tartható sügérekkel is. Harcsafélékkel, más alsó szinten mozgó halakkal szintúgy békés, azonban a fajtársaival szemben lehet territoriális, kiváltképp az idősebb halak. Ez a territorialitás is főleg hímek között mutatkozik meg, viszont mivel az ivarok megállapítása nagyon nehéz (fiataloknál gyakorlatilag lehetetlen), ezért könnyen kerülhetnek egymás mellé egyivarú példányok.

A legjobb, ha viszonylag apró szemű kavics, homok az aljzat, amiben tud egy keveset ásni. Bár nem túrja át a talajt, szívesen rendezkedik. Fontos, hogy legyenek búvóhelyek az akváriumban: például csövek, kerámia bujkálók, sziklák és barlangok, uszadékfák, gyökerek. Főleg szürkületben és éjszaka mozog (bár nappal is elő-előmerészkedik, főleg ahogy egyre nagyobb lesz). Az uszadékok, gyökerek és ágak, pl.: szőlőtőke, vasma, mangrove vagy red moor nemcsak, mint búvóhelyek nagyon fontosak, hanem az egészségük megőrzésének érdekében is. Ezek a halak ugyanis rágszálják a fákat, ami emésztőrendszerük egészségéhez létfontosságú, ha huzamosan olyan akváriumban tartjuk, ahol nincs fa, el fognak pusztulni.

A vízinövényeket általában nem bántja, esetleg a puhább levelűeket, friss hajtásokat rágja meg. A gyengébb töveket viszont kitúrhatja, főleg a nagyméretű egyedek. Érdemes ilyenkor a növények tövét kövekkel körberakni vagy cserépbe ültetni. Viszonylag erős szűrést igényel, mivel nagyon sokat ürít. Belső légzésre képes, ami azt jelenti, hogy járulékosan tud oxigént felvenni úgy, hogy levegőt nyel, ezt átpréseli tápcsatornáján, és az erekkel gazdagon benőtt bélnyálkahártyán keresztül veszi fel belőle az oxigént.

Bőséges növényi táplálék-kiegészítésre van szüksége. Alaptáplálék gyanánt megfelelnek a különböző száraz eleségek, pl. talajra süllyedő táptabletták, de mindenképpen kapjanak külön növényi eleséget is. Táptabletták széles palettájából válogathatunk, érdemes többféle tápot váltogatni. Kaphatnak spirulinás

tablettákat, de húsosakat is, illetve beszerezhetőek már kimondottan L-es harcsák számára gyártott termékek, melyek különböző fákból származó rostokkal gazdagítottak. Egy fél méteres kifejlett gibbicepsz sokat eszik! Növényi kiegészítést sokféleképpen biztosíthatunk nekik: frissen, forrázva vagy előzetesen lefagyasztva is, kaphatnak uborkát, cukkinit, sütőtököt, görögdinnyét (például a héjának a belső, fehér részét), paprikát, sárgarépat, salátát, spenótot, zöldborsót, gyermekláncfű levelét, stb. Magunk is készíthetünk mixeket, melyekbe különböző zöldségeket, száraz haltápot, esetleg állati eredetű táplálékot is összekeverünk, és fagyasztva tartósítunk. Néha kapjon állati eleséget is: vörös szúnyoglárvát, artémiát, televényférget, gilisztát, krillt, halszeleteket. A természetben nagyon fontos dögeltakarítók, az elhullott halakat vagy akár vízbefúlt szárazföldi állatok tetemeit is elfogyasztják. Ha akváriumban azt tapasztaljuk, hogy egy halból falatozik a gibbicepsz, akkor az a példány már korábban elhullott, nem a harcsa végzett vele!

Általában, mint algaevő halat vásárolják. Fiatal korában ez jobbra igaz is, de az idősödő halak egyre kevesebb algát fogyasztanak, egyre kevésbé hatékony algázók. Inkább, amolyan „díszalgázók”, sokkal inkább szépségük, mint algaevésük miatt tartják őket. A természetben a legfőbb tápláléka a biofilm avagy élőbevonat (aufwuchs), a kergek rágsálása, vízbe hullott gyümölcsök, növényi törmelékek és tetemek mellett. Tapadókorongszerű szájában ráspoly-szerűen sorakoznak a fogak, melyekkel könnyedén lereszeli az algát is, és a fakérget is.

Akváriumi tenyésztése megoldatlan, sok évtizedes akvarisztikai múltja alatt 1-1 kósza beszámolót lehetett csak hallani ívásról. A legtöbb medence alkalmatlan arra, hogy szaporodni tudjon benne, sőt, lehet, hogy még ivarérettségüket sem érik el kis helyen, illetve nehéz párba állítani őket. A természetben a folyómeder falába hatalmas, akár több méteres járatokat vájnak, és ezekben a barlangokban ívnak. A hím itt őrzi az ikrákat, gondoskodik róluk. Esetenként más típusú barlangokban, csövekben is ívnak. A hatalmas mennyiségben forgalmazott gibbicepszek általában a Távol-Keletről származnak, ahol hatalmas tavakban tenyésztik őket – itt lehetőség van természetes és mesterséges barlangokban történő szaporodásra is. Emellett hormoninjekciókkal is ívársra bírhatóak, Európában csak ezen a módon lehet őket szaporítani.

A *Pterygoplichthys gibbiceps* egy könnyen határozható faj, viszont egyes alakjai, változatai sok kérdést felvetnek. Nagyon széles elterjedésű, ennél fogva sok helyi variánsa alakult ki. A klasszikus, „igazi” *P. gibbiceps* az L165 kódra hallgat. A másik L-szám, melyet sokszor láthatunk a gibbicepsz mellett feltüntetve, az L83 – ez viszont már okoz némi bonyodalmat. Egyes források szerint ugyanis az L83 kód a *Pterygoplichthys xinguensis* fajhoz tartozik. Bár mind a mai napig megosztottak a szakértők ebben a kérdésben, a legvalószínűbb álláspont a következő: az L83 egy színezetében kissé eltérő *P. gibbiceps* alakot ír le (szabálytalan rajzolat), mely a Rio Xinguból származik. Ezzel szemben a *Pterygoplichthys xinguensis*, mely ugyancsak a Xinguban honos, egy sötét alapon apró világos pöttyökkel rendelkező, és a gibbicepszhez képest jóval kisebb termetű (ált. 25, maximum kb. 30 cm) harcsa, melynek nincs L-kódja.

Ismerünk két további harcsát, melyek önálló faji rangja erősen kérdéses. Ezek a *Pterygoplichthys cf. gibbiceps* „Kolumbia” és a *Pterygoplichthys cf. gibbiceps* „Venezuela”. Mindkettő esetében egy külsőre alig megkülönböztethető állatról van szó, és ami még emellett alátámasztja, hogy vélhetően nem külön fajok,

hogy a *P. gibbiceps* elterjedéséhez képest nem alakultak ki földrajzi barrierek, a fenti halak és az „igazi” gibbicepsz akár egyazon helyen is előfordulhat. Emellett a már korábban említett L164-es vértesharcsáról is feltételezik egyesek, hogy valójában a *P. gibbiceps* alá tartozik.

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

gibbicepsz

syn: *Ancistrus gibbiceps*, *Glyptoperichthys gibbiceps*, *Liposarcus altipinnis*.

Eng: Sailfin Pleco, Leopard Pleco, Gibby

Egyéb köznevei: _____

KATEGÓRIÁK:

[Akváriumi halak](#), [Harcsafélék](#)

KULCSSZAVAK:

[akvarisztika](#), [1854](#), [Harcsafélék](#), [Loricariidae](#), [Pterygoplichthys gibbiceps](#), [Vitorlás óriás algaevőharcsa](#), [Kner](#), [Akváriumi halak](#)

JELLEMZŐK:

[Peru](#), [alsó szint](#), [Ecuad.-Kol.](#), [Amerika](#), [békés viselkedés](#), [sárga vízi](#), [növényt nem igényel](#), [közepesen áramló vízi](#), [igenlágyművi \(0-5°Nk\)](#), [Orinoco](#), [lassan mozgó vízi](#), [lágyművi \(5-10 Nk°\)](#), [Guyanák](#), [mindenevő](#), [közepes hőigényű \(20-25°C\)](#), [hosszú életű 6 év fölött](#), [átlagos növényzetigényű](#), [közepesen keményvízi \(10-15°Nk\)](#), [fekete vízi](#), [lassú mozgású](#), [keményvízi \(15-20 Nk°\)](#), [gyér növényzetigényű](#), [nagy \(több 200 liternél\)](#), [óriás méretű 20 cm fölött](#), [félsavas \(6-6.5 pH\)](#), [Amazónia](#), [Andok orsz.](#), [hőigényes \(25-30 °C\)](#), [barna vízi](#), [Kelet-Dél-Amerika](#), [savas \(6pH alatt\)](#), [Dél-amerika](#).

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK:

- Pasaréti Gyula, Pethő Pál Zoltán, Illyés Csaba: **Akvarisztika**
- Ingo Seidel: **L-Welse** (Back to Nature)
- Erwin Schraml, Frank Schäfer: **Loricariidae - alle L-Welse** (Aqualog)
- <https://www.l-welse.com/reviewpost/showproduct.php/product/179>
- <https://www.l-welse.com/reviewpost/showproduct.php/product/95>
- <https://www.suedamerikafans.de/pterygoplichthys-gibbiceps-pterygoplichthys-xinguensis-1165-183-wer-ist-wer/>

- <https://www.suedamerikafans.de/en/wels-datenbank/welsart/?art=255>
- <https://www.suedamerikafans.de/en/wels-datenbank/welsart/?art=152>
- <https://www.suedamerikafans.de/wels-datenbank/welsart/?art=2563>
- https://www.planetcatfish.com/common/species.php?species_id=148
- <https://www.fishbase.se/summary/pterygoplichthys-gibbiceps.html>

Írta: Liziczai Márk

Katalógusba került: 2012-10-06 09:01:17

Legutolsó frissítés: 2021-05-16 11:21:05

Katalógus ID: 4472

Oldal linkje: <https://akvaristalexikon.hu/akvariumi-halak/harcsafelek/pterygoplichthys-gibbiceps.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva